

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
« 28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

**ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-
РУХОВОГО АПАРАТУ**

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.2024р. №1541)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	227 Терапія та реабілітація
спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	бакалавр терапії та реабілітації
професійна кваліфікація	асистент ерготерапевта
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення навчальної дисципліни	III курс, 6 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної
та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024 р. № 6

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Жамардій Валерій Олександрович, доктор педагогічних наук, професор Скріннік Євгенія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент Клеценко Людмила Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Профайл викладачів	https://sport-health.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 69-70-94
E-mail:	sporthealth@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 6/180, із них:

Лекції (год.) – 24

Практичні (семінари) (год.) – 72

Самостійна робота (год.) – 84

Вид контролю Іспит

Політика навчальної дисципліни

Особливості вивчення дисципліни «Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату» визначається політикою Університету та кафедри щодо організації освітнього процесу.

Кафедрою створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях Університету, які оснащені мультимедійними проєкторами; практичні заняття проходять на базах:

Полтавський державний медичний університет (ПДМУ);

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

КП «1-А МКЛ ПМР»;

КП «2-А МКЛ ПМР»

ТОВ «ОРТОПЕД».

Шановний здобувачу вищої освіти! При опануванні дисципліни ми дотримуємося [Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті](#) та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету, затверджених Вченою радою ПДМУ від 8.02.2023 р., протокол №5

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf

Звертаємо увагу! Вам необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- бути у належній формі (шапочка, халат, бахіли);
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон, за виключенням інтерактивних занять;
- не виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань.

У випадку пропуску занять ви дієте відповідно Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету і просимо взаємності.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо ви не згодні з результатами оцінювання, скористайтесь рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі змістом усіх нормативних документів можна ознайомитись за посиланням <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату» являє собою адаптовану до потреб сучасної реабілітаційної медицини модель університетського курсу, який передбачає набуття кожним здобувачем вищої освіти спеціальних знань, умінь і навичок, загальних та фахових компетентностей, передбачених курсом.

Здобувачі вищої освіти оволодіють знаннями щодо особливостей ерготерапевтичного втручання при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, включаючи діагностику, планування та реалізацію реабілітаційних заходів. Вивчатимуться принципи адаптації діяльності, засобів реабілітації та модифікації середовища для покращення якості життя пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату.

Здобувачі вищої освіти ознайомляться з сучасними методами оцінювання функціонального стану пацієнтів, техніками ерготерапевтичної корекції та відновлення рухових функцій. Особливу увагу буде приділено роботі з пацієнтами різних вікових груп та з різними нозологічними формами порушень опорно-рухового апарату.

На практичних заняттях здобувачі вищої освіти закріплять теоретичні знання, отримавши практичні навички проведення ерготерапевтичних втручань, використання спеціалізованого обладнання та адаптаційних технологій. Важливе місце займає навчання командній роботі з фахівцями мультидисциплінарної команди для забезпечення комплексного підходу до реабілітації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є використання сучасних ерготерапевтичних методів і підходів у роботі з пацієнтами, які мають порушення діяльності опорно-рухового апарату, з метою відновлення їхньої функціональної незалежності та покращення якості життя.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами вищої освіти «Анатомії та фізіології людини», «Основи теорії та методики фізичних вправ», «Фізіологія рухової активності», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія з динамічною анатомією», «Терапевтичні вправи», «МКФ та МКФ ПД: обстеження й оцінка стану пацієнта/клієнта», «Травматологія та ортопедія», «Технічні засоби в ерготерапії», «Основи робототехніки», «Професійне мислення ерготерапевта» й інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити.

Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату як навчальна дисципліна забезпечує послідовність та взаємозв'язок з інструментальними методами функціональної діагностики, лабораторними дослідженнями; ерготерапією при порушеннях діяльності внутрішніх органів та хірургічних

втручаннях; масажними терапевтичними техніками; ерготерапією при порушеннях діяльності нервової системи та посттравматичних стресових розладах; технічними засобами переміщення в ерготерапії, іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування спеціальних умінь застосування знань із основ практичної діяльності у терапії та реабілітації в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з основами ерготерапії та її застосуванням у реабілітації пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату; формування у студентів компетентностей щодо відновлення функціональних можливостей пацієнтів та покращення їхньої якості життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань про принципи та методи ерготерапії у пацієнтів з порушенням функції опорно-рухового апарату;
- опанування практичних навичок з використання ерготерапевтичних методик для адаптації пацієнтів до повсякденного життя;
- навчання студентів методам оцінки та корекції рухових і сенсорних порушень;
- розвиток навичок роботи з реабілітаційними програмами, допоміжними пристроями та адаптованими технологіями;
- вивчення міждисциплінарного підходу до комплексної реабілітації пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату.

Компетентності та результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Загальні:

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні:

СК 04. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення.

СК 06. Здатність виконувати елементи оцінювання, налаштування та навчання користуванню допоміжними засобами реабілітації під супервізією ерготерапевта для покращення функціональної мобільності, пересування у громаді та покращення заняттєвої участі.

Програмні результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 05. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамки практики (frames of reference), засновані на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії.

ПРН 07. Здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і застосовувати заняттєву активність у терапевтичний спосіб.

ПРН 09. Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному й ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати: принципи та вплив ерготерапевтичних методик на організм людини, особливості проведення реабілітаційних втручань для осіб різного віку та з різними нозологіями, ознайомитися з методами ерготерапії, що мають науково доведену ефективність, їх методикою проведення та особливостями застосування при різних травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату.

Вміти: застосовувати ерготерапевтичні підходи для адаптації пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату, розробляти та реалізовувати реабілітаційні програми, використовувати допоміжні засоби та технічні пристрої для відновлення рухових функцій, а також інтегрувати методики ерготерапії при порушеннях серцево-судинної, нервової, дихальної системи й опорно-рухового апарату.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Види та причини порушень функцій опорно-рухового апарату.	2
2	Тема 2. Методи діагностики та оцінки ступеню порушень функцій опорно-рухового апарату.	4
3	Тема 3. Загальні принципи ерготерапії при порушеннях	2

	діяльності ОРА.	
4	Тема 4. Основні засоби ерготерапії для відновлення функцій верхньої кінцівки	2
5	Тема 5. Основні засоби ерготерапії для відновлення функцій нижньої кінцівки	2
6	Тема 6. Ерготерапія при захворюваннях та травмах хребта	2
7	Тема 7. Методи реабілітації при порушенні постави	4
8	Тема 8. Ерготерапія при порушеннях ходи у травматологічних хворих.	2
9	Тема 9. Застосування засобів фізичної реабілітації та ерготерапії при захворюваннях суглобів	2
10	Тема 10. Практичне значення ерготерапії при травмах опорно-рухового апарату	2
	Разом	24

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Види та причини порушень функцій опорно-рухового апарату.	4
2	Тема 2. Методи діагностики та оцінки ступеню порушень функцій опорно-рухового апарату.	6
3	Тема 3. Загальні принципи ерготерапії при порушеннях діяльності ОРА.	4
4	Тема 4. Основні засоби ерготерапії для відновлення функцій верхньої кінцівки	4
5	Тема 5. Основні засоби ерготерапії для відновлення функцій нижньої кінцівки	4
6	Тема 6. Розробка індивідуальної програми ерготерапії для пацієнтів із травмами хребта та спинного мозку	6
7	Тема 7. Методи реабілітації при порушенні постави	4
8	Тема 8. Ерготерапія при порушеннях ходи у травматологічних хворих.	4
9	Тема 9. Ерготерапія при захворюваннях суглобів: артрити, артрози, дисплазії	4
10	Тема 10. Практичне значення ерготерапії при травмах опорно-рухового апарату	4

11	Тема 11. Ерготерапія при травмах ОРА у спортсменів	4
12	Тема 12. Методи реабілітації при ампутаціях кінцівок. Особливості ерготерапії	4
13	Тема 13. Тренування балансу та координації в ерготерапевтичній практиці	4
14	Тема 14. Застосування адаптивних технологій та ортопедичних пристроїв у реабілітації	4
15	Тема 15. Відновлення навичок самообслуговування у пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату	4
16	Тема 16. Практичний аналіз клінічних випадків: розробка комплексного ерготерапевтичного втручання	8
	Разом	72

Самостійна робота

Змістовий модуль 1.Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	36
2	Підготовка до поточних контрольних заходів	6
3	Підготовка до іспиту	18
4	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	24
4.1	Ерготерапевтичне обстеження пацієнта: гоніометрія та мануально-м'язове тестування в контексті занять самообслуговуванням.	2
4.2	Оцінка активності повсякденного життя (ADL) за шкалами Бартел та ФІМ при патологіях опорно-рухового апарату (ОРА).	2
4.3	Тренування дрібної моторики та маніпулятивної функції кисті після травм та операцій.	2
4.4	Ерготерапія при ендопротезуванні кульшового та колінного суглобів: правила «безпечного руху» та адаптація побуту.	2
4.5	Біомеханічні принципи ерготерапії: використання важелів	2

	та правильне позиціонування пацієнта в ліжку та кріслі-колісному.	
4.6	Підбір та індивідуальне налаштування допоміжних засобів для пересування (милиці, ходунки, канадки).	2
4.7	Адаптація житлового та робочого середовища для осіб з обмеженнями мобільності (архітектурна доступність).	2
4.8	Ерготерапевтичні втручання при компресійних переломах хребта: навчання безпечному виконанню гігієнічних процедур.	2
4.9	Виготовлення та застосування тимчасових шин (ортезів) з низькотемпературного пластику в ерготерапії.	2
4.10	Методика навчання пацієнтів з ампутаціями навичкам користування протезами в побуті.	2
4.11	Профілактика професійного вигорання та ергономіка роботи самого ерготерапевта під час маніпуляцій з важкохворими.	2
4.12	Розробка домашньої програми вправ та консультування родичів щодо догляду за пацієнтом з порушеннями ОРА.	2
Разом		84

Індивідуальні завдання

- огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики лекцій, практичних занять;
- участь у науково-дослідній роботі;
- підготовка наукових доповідей на студентські наукові конференції.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до іспиту

1. Цілі та завдання ерготерапії при ушкодженнях опорно-рухового апарату.
2. Основні принципи ерготерапевтичної роботи з пацієнтами, які мають порушення опорно-рухового апарату.
3. Класифікація порушень опорно-рухового апарату: травматичні,

дегенеративні, вроджені, запальні, неврологічні.

4. Основи анатомії та фізіології опорно-рухового апарату.
5. Анатомія ОРА верхньої кінцівки.
6. Анатомія ОРА нижньої кінцівки.
7. Анатомія ОРА грудної клітки.
8. Анатомія ОРА тазової ділянки.
9. Методи оцінки функціонального стану пацієнта в ерготерапії при захворюваннях ОРА.
10. Ерготерапевтична реабілітація при травмах хребта та спинного мозку.
11. Ерготерапія при артритах, артрозах і інших патологіях суглобів.
12. Використання допоміжних засобів та ортопедичних пристроїв у процесі ерготерапії.
13. Методи ерготерапії при ампутаціях кінцівок та використання протезів.
14. Відновлення дрібної моторики та функції верхніх кінцівок в ерготерапії.
15. Відновлення функції нижніх кінцівок за допомогою ерготерапії.
16. Організація ерготерапевтичного процесу в реабілітаційних центрах та лікарнях.
17. Вплив ерготерапії на якість життя пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату.
18. Ерготерапевтичні методи покращення самообслуговування у пацієнтів.
19. Тренування балансу та координації в ерготерапевтичній практиці.
20. Адаптація житлового, робочого та соціального середовища для осіб з порушеннями рухової активності.
21. Основи ергономіки та її значення в ерготерапії.
22. Психологічні аспекти роботи з пацієнтами, які мають порушення опорно-рухового апарату.
23. Використання технологічних засобів і роботизованих систем у ерготерапії.
24. Особливості ерготерапії у дітей та літніх людей із порушеннями опорно-рухового апарату.

Перелік практичних навичок до іспиту

1. Продемонструвати методіку постізометричної релаксації.
2. Продемонструвати методіку постреципрокної релаксації.
3. Продемонструвати розтягування м'яких тканин.
4. Продемонструвати ішемізацію тригерних пунктів.
5. Продемонструвати міофасціальний реліз.

6. Продемонструвати методику мобілізації суглобів.
7. Продемонструвати методи оцінки функціонального стану пацієнта.
8. Продемонструвати визначення рівня рухової активності, сили м'язів і діапазону рухів у суглобах.
9. Продемонструвати використання стандартних тестів і шкал для оцінки фізичних можливостей пацієнта.
10. Продемонструвати оцінку рівня самообслуговування та побутової активності пацієнта.
11. Продемонструвати розробку індивідуальної програми ерготерапії відповідно до потреб пацієнта.
12. Продемонструвати методи ерготерапії для покращення моторики верхніх і нижніх кінцівок.
13. Продемонструвати реабілітаційні заходи для пацієнтів із травмами хребта, суглобів, після ампутацій.
14. Продемонструвати використання допоміжних засобів та адаптивних пристроїв у реабілітації.
15. Продемонструвати адаптацію житлового середовища для осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.
16. Продемонструвати використання ергономічних пристосувань для виконання щоденних завдань.
17. Продемонструвати тренування навичок самообслуговування: одягання, особиста гігієна, прийом їжі.
18. Продемонструвати виконання вправ для покращення балансу та координації рухів.
19. Продемонструвати застосування методів кінезіотерапії для відновлення функцій опорно-рухового апарату.
20. Продемонструвати використання масажу та мануальних технік для покращення рухливості.
21. Продемонструвати навчання пацієнтів користуванню протезами, ортезами, інвалідними візками.
22. Продемонструвати надання рекомендацій щодо модифікації робочого місця для осіб з обмеженою рухливістю.
23. Продемонструвати організацію тренувань з відновлення моторики рук при неврологічних порушеннях.
24. Продемонструвати техніки мобілізації суглобів та м'язів для покращення рухливості.
25. Продемонструвати оцінку та корекцію патологічних рухових патернів у пацієнтів.
26. Продемонструвати вправи для розвитку дрібної моторики рук у пацієнтів після травм чи інсультів.
27. Продемонструвати сенсомоторні методики для стимуляції нервово-

м'язових зв'язків.

28. Продемонструвати тренування навичок письма та маніпуляцій із предметами у пацієнтів із порушеннями моторики.

29. Продемонструвати проведення терапевтичних занять із використанням спеціалізованого обладнання.

30. Продемонструвати навчання пацієнтів адаптивним способам виконання побутових завдань.

31. Продемонструвати визначення потреб у модифікації транспорту для осіб з обмеженими можливостями.

32. Продемонструвати безпечні методи пересування пацієнтів у домашніх умовах та на вулиці.

33. Продемонструвати використання терапевтичних ігор та вправ у дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

34. Продемонструвати роботу з тактильними та вібраційними стимуляціями для покращення чутливості.

35. Продемонструвати вправи для підвищення витривалості та сили м'язів.

36. Продемонструвати використання віртуальної реальності та роботизованих пристроїв у ерготерапії.

37. Продемонструвати техніки безпечного переміщення пацієнта з ліжка на візок або з крісла на унітаз.

Методи навчання

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- тематичні дискусії;
- мозковий штурм;
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- імітаційні завдання;
- презентації;
- тренінги;
- практичні.

Форми і методи оцінювання

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину

		його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в ПДМУ здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти, які регламентуються «Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті».

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Силабус.
3. Тематичні плани практичних занять, лекцій та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
4. Тестові та контрольні завдання до практичних занять.
5. Питання та завдання до контролю засвоєння дисципліни, перелік питань практичних навичок.
6. Мультимедійні презентації лекційного курсу кафедри.
7. Мультимедійні матеріали для асинхронного навчання.

Рекомендована література

Базова

1. Фізична терапія. Підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Фізична терапія» на 1-му медичному факультеті Карлового університету. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 272 с.

2. Ерготерапія. Підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Ерготерапія» на 1-му медичному факультеті Карлового університету. Швесткова Ольга, Свецена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 280 с.

3. Лікувально-реабілітаційний масаж (навчальний посібник) – Д.В. Вакуленко, Л.О. Вакуленко, О.В. Кутакова, Г.В. Прилуцька, 2020. 568 с.

4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В., Вакуленко Д.В. 2029. 372 с.

5. Braddom's Physical Medicine and Rehabilitation 5th Edition. David X. Cifu. Elsevier. Published Date: 20th August 2015. Page Count: 1232.

6. Григус І.М., Нагорна О.Б. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2023 – 176 с.

7. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія. Львів. держ. ун-т фізичної культури. Львів: ЛДУФК, 2018. 387 с.

8. Козак Д. В., Давибіда Н. О. Лікувальна фізична культура: посібник.. Тернопіль : ТДМУ, 2018. 108 с.

9. Вакуленко Л. О., Вакуленко Д. В., Кутакова О. В., Прилуцька Г. В. Масаж загальний та самомасаж: підручник. Тернопіль : ТДМУ, 2018. 380 с

Допоміжна

1. Portillo M. C., Cowley S. Social rehabilitation in long-term conditions: learning about the process. J Adv Nurs. 2011;67(6):1329-1340. doi:10.1111/j.1365-2648.2010.05600.x

2. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я: МКФ / переклад на укр. мову (Затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2018 року № 981 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України 21.12.2018 № 2449). Всесвітня організація охорони здоров'я. 1048 с.

3. Сфера діяльності фізичного терапевта: інформаційний посібник. https://physrehab.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/Sfera_diyalnosti_final_web.pdf

4. Яковенко Н. П., Самойленко В. Б. Фізіотерапія: підручник. 2-е видання. К. : Медицина, 2018. 258 с.

5. Добровольська Н.А., Тимченко А.С. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін. - Видавництво: Гельветика, 2020 – 368 с.

6. Реабілітаційний масаж: підручник. Л. О. Вакуленко та ін. Тернопіль: 17 ТДМУ «Укрмедкнига», 2018. 522 с.

Інформаційні ресурси

1. Rehabilitation/https/Електронний ресурс. Режим доступу: [//www.who.int/health-topics/rehabilitation#tab=tab_1](https://www.who.int/health-topics/rehabilitation#tab=tab_1)
2. Електронний ресурс <https://www.physio-pedia.com/home/>
- 3.Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>
- 4.Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>.

Розробники:

д.пед.н., професор Валерій ЖАМАРДІЙ,

к.пед.н., доцент Людмила КЛЕЦЕНКО,

к.пед.н., доцент Євгенія СКРІННІК.